

آنچه در این ستون می‌خوانید، دیدگاه‌های رسانه‌های خارجی است که صرفاً جهت اطلاع‌رسانی منتشر می‌شود و این دیدگاه‌ها موضع روزنامه «هم‌میهن» نیست.

RS

چرا ترامپ رئیس‌جمهور تایوان را راه‌نداد

اوایل هفته گذشته، روزنامه فایننشال تایمز گزارش داد که دولت ترامپ به لای چینگ ته، رئیس‌جمهور تایوان در مسیر سفر دیپلماتیک خود به آمریکای لاتین اجازه توقف در ایالات متحده را نداد. طبق این گزارش این تصمیم آمریکا در نهایت منجر شد لای سفر خود را لغو کند. عدم اجازه آمریکا برای توقف لای انتقادهایی را در سراسر دستگاه سیاست خارجی واشنگتن از جمله از سوی کارشناسان اندیشکده‌ها و مقامات پیشین در پی داشته است. برخی از منتقدان این تصمیم را غیراخلاقی برشمردند و استدلال کردند ایالات متحده نباید به تایوان، دوست دیرینه دموکراتیک خود، به‌ویژه زمانی که این جزیره در معرض فشارهای فزاینده دیپلماتیک و نظامی از سوی چین قرار دارد، پشت کند. دیگران به خطر فرسایش بازدارندگی اشاره کرده‌اند؛ اینکه چگونه تصمیم‌واشنگتن ممکن است نشان‌دهنده ضعف باشد و پکن را در این لحظه حیاتی جسورتر کند. چنین انتقادهایی بازتابی از نگرانی‌های موجهی است. با این حال با توجه به تمرکز دیپلماتیک بر مذاکرات ادامه‌دار تعرفه‌ها و موضوعات مربوط به آن با چین تصمیم‌دولت برای اجتناب از ارتباطات رده بالا با لای در این مقطع توجیه منطقی دارد. علاوه بر آن، خطر قابل توجهی وجود دارد که پکن از سفر لای به‌عنوان توجیهی برای تشدید نمایش قدرت علیه تایوان استفاده کند و وضعیت‌بازدارندگی را شکنندتر کند.

سفر لای که از ابتدا برای اوایل ماه اوت برنامه‌ریزی شده بود با زمان مذاکرات فعال واشنگتن و پکن بر سر رسیدن به توافق تجاری مصادف می‌شد که از اولویت‌های برتر اهداف داخلی و خارجی ترامپ بود. دوشنبه و سه‌شنبه گذشته، مقامات ارشد آمریکایی و چینی در استکهلم دیدار کردند و انتظار می‌رود مذاکرات در هفته‌های آینده دوباره از سر گرفته شوند. اجازه ماندن به لای در آمریکا در مجموعه‌ای از فعالیت‌هایی که مورد توجه قرار می‌گیرند که طبق گزارش‌ها شامل برنامه‌ای در نیویورک با یکی از اندیشکده‌های مهم آمریکا بود، می‌توانست مذاکرات تجاری را خدشه‌دار کند. از نظر تاریخی، چین با تعاملات سیاسی مورد توجه بین‌تایپه و واشنگتن مخالف است از جمله سفر رئیس‌جمهور تایوان به آمریکا که آن را ابزاری برای تایوان برای ترویج «استقلال» و جلب حمایت تلویحی واشنگتن می‌داند. واکنش‌های چینی‌ها بسته به شرایط ژئوپلیتیک و اهمیت سیاسی متصور متفاوت بوده است. زمانی که روابط تایوان-چین و چین-آمریکا از ثباتی نسبی بر خوردار بود و دامنه تعاملات به‌طور منصفانه‌ای به میزان رسمی بودن و مورد توجه قرار گرفتن آن محدود می‌شد، واکنش‌های پکن به توقف رئیس‌جمهور تایوان در آمریکا می‌توانست روادارتر باشد و اغلب فراتر از اعتراضات لفظی مرسوم نرود. اما زمانی که روابط تایوان-چین و چین-آمریکا پر تنش است و تعاملات میان آنها از نظر سیاسی سمبلیک به‌شمار می‌رود، واکنش‌های پکن می‌تواند دشمن‌ستیزانه‌تر و شدیدتر باشد. اساساً تصمیم‌دولت ترامپ مبنی بر توقف لای هیچ تأثیر واقعی بر همکاری محکم بین آمریکا و تایوان ندارد. این راه‌نشان نمی‌دهد که دولت به سفرهای آینده اجازه نخواهد داد. در پشت پرده، ساختار همکاری این دو کشور همانند قبل باقی خواهد ماند همانطور که از پیشنهاد اخیر دولت به‌کنگره آمریکامبنی بر افزایش کمک‌های نظامی به تایوان مشخص است. امروزه تنش‌ها میان روابط تایوان-چین و چین-آمریکا به‌طور نگران‌کننده‌ای بالا رفته است. پکن عمیقاً نسبت به لای که به‌خاطر گرایش‌های استقلال‌طلبانه‌اش معروف است، بدبین است و با دولتش خصومت دارد. لای در مقایسه با سلف خود، تسای، در مسئله استقلال تایوان برخورد تندی‌تری با پکن دارد؛ اگر چه در لفظ سخنگیرانه‌تر نباشد. علاوه بر این، شکاک‌های مشترک بین آمریکا و چین درباره اهداف‌شان «رقابت قدرت بزرگ» نیز شدیدتر می‌شود و روابط‌شان را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. نگرانی‌های قابل توجهی درباره اینکه چگونه آمریکا مانع توقف لای شد وجود دارد که می‌تواند این حس را منتقل کند که واشنگتن می‌خواهد منافع امنیتی آمریکا را در قبال تایوان در ازای توافق تجاری با پکن به خطر بیندازد. چنین حسی می‌تواند پکن را به این باور غلط بیندازد که می‌تواند از اهرم مذاکرات تجاری برای گرفتن امتیازهای امنیتی در قبال تایوان مانند کاهش یا قطع حمایت نظامی آمریکا از این جزیره استفاده کند.

جنگ ابر قدرت‌ها بر سر تایپه

مانورهای نظامی پکن و واشنگتن در اطراف تایوان به چه معناست

▼ چرا آمریکا و چین نمی‌توانند از تایوان دست بکشند؟

در وهله اول به موقعیت استراتژیک تایوان و سه تنگه اطراف آن برمی‌گردد. در طرف غرب این جزیره تنگه تایوان قرار گرفته که یک مسیر تجاری مهم برای پکن، تایوان و دیگر کشورها به شمار می‌رود. تقریباً بزرگ‌ترین کشتی‌های جهان از این تنگه عبور می‌کنند. در طرف شمال، تنگه میاکوبین تایوان و جزایر ژاپن قرار گرفته. در سمت جنوب نیز تنگه باشی بین تایوان و فیلیپین است. برای چین، دو تنگه باشی و میاکو در اطراف تایوان مهم‌ترین آبراه‌های استراتژیک به سمت اقیانوس آرام به شمار می‌روند. ویکتور گائو، دیپلمات سابق چینی و معاون یک اندیشکده چینی که به حزب کمونیست نزدیک است به دویچه وله می‌گوید که تایوان وسط خط ساحلی چین قرار گرفته. او می‌گوید تایوان مستقیماً به اقیانوس آرام راه دارد و اگر یک کشور خارجی تایوان را تصرف کند در واقع می‌تواند دسترسی چین به اقیانوس را قطع کند. مقامات آمریکایی می‌گویند هم اکنون هیچ پیاده نظامی در تایوان ندارند اما این جزیره نقش مهمی در استراتژی آمریکا بازی می‌کند. دلیل آن به پایگاه‌های آمریکایی در این منطقه برمی‌گردد. اگر پایگاه‌های آمریکاد در کره جنوبی، ژاپن و فیلیپین را به یکدیگر متصل کنید، زنجیره‌ای را تشکیل می‌دهند که تایوان در مرکز آن قرار می‌گیرد. دیوید سکس کارشناس اندیشکده شورای روابط خارجی که پیشتر در موسسه آمریکایی در تایوان که به‌عنوان سفارت آمریکاد تایوان نیز عمل می‌کند، کار کرده، می‌گوید: «تایوان در قلب آنچه که آمریکا اولین زنجیره جزیره» خطاب می‌کند، قرار گرفته. این زنجیره به آمریکا اجازه می‌دهد تا از متحدان خود در این منطقه مقابل تهدیدهای چین محافظت کند». آمریکا برای تقویت «زنجیره جزیره» همکاری‌های نظامی خود با ژاپن و فیلیپین را گسترش داده است. به‌طور مثال، سال گذشته آمریکا به یک پایگاه نظامی در شمال فیلیپین درست در کنار تنگه‌باشی دسترسی پیدا کرد. در اوایل امسال آمریکایی‌ها و فیلیپینی‌ها برای ارسال پیامی واضح به پکن مانورهای نظامی مشترک را در این آب‌ها انجام دادند و حتی یکی از کشتی‌های ساخت چین که در اختیار نیروی دریایی فیلیپین بود را غرق کردند.

▼ مردم تایوان چه می‌خواهند؟

به‌تازگی یک سریال تلویزیونی ۱۰ قسمتی به‌نام «حمله روز صفر» ساخته شده که به شیوه‌های الحاق تایوان به چین می‌پردازد. این سریال نقطه عطفی در فرهنگ‌سازی تایوانی‌ها به‌شمار می‌رود. پوما شن، یکی از اعضای پارلمان تایوان که یکی از مشاوران ساخت این سریال نیز هست، در سال ۲۰۲۱ یک سازمان غیردولتی که به آموزش‌های دفاع مدنی می‌پردازد موسوم به آکادمی کوما را تشکیل داد. در آن زمان خیلی‌ها مخالف چنین تلاش‌هایی بودند و باور داشتند که تایوان نیازی به آماده‌سازی «ذهنیت پیش از جنگ» ندارد. اما امروز افراد بیشتری برای کارگاه‌های اطلاعات جنگی و «برنامه‌ریزی تخلیه» مردمی ثبت‌نام کرده‌اند. دولت تایوان هم در همین راستا اقداماتی انجام داده است. سال گذشته خدمت سربازی اجباری از ۴۰ ماه به ۱۲ ماه تمدید شد. لای چینگ‌ته، رئیس‌جمهور تایوان نیز طرح‌هایی را برای افزایش بودجه دفاعی از ۵/۲ درصد به ۳ درصد از تولید ناخالص داخلی اعلام کرد. به گزارش اندیشکده شورای روابط خارجی اکثر مردم تایوان از وضعیت موجود حمایت می‌کنند. بر اساس نظرسنجی یکی از مراکز تحقیقات عمومی در تایپه، عده بسیار کمی از یکپارچه‌سازی تایوان با جمهوری خلق چین حمایت می‌کنند. نظرسنجی‌ها نشان می‌دهند که اکثریت مردم لگویی «یک کشور، دو سیستم» را رد می‌کنند؛ عقیده‌ای که پکن آن را در قبال خودمختاری هنگ‌کنگ اجرا کرده است.

عده بسیاری از مردم تایوان احساس نزدیکی بیشتری با تایوان دارند تا سرزمین اصلی. به گزارش نظرسنجی دانشگاه ملی چنگچی حدوداً ۶۳ درصد از ساکنان تایوان خود را منحصراً تایوانی می‌دانند. در مقایسه، حدوداً ۳۱ درصد خود را هم تایوانی می‌دانند هم چینی و فقط ۳ درصد خود را صرفاً چینی می‌دانند؛ دیدگاهی که از سال ۱۹۹۴ تا به امروز محبوبیت کمتری پیدا کرده است.

یکپارچه‌سازی کرده اما علناً هیچ جدول زمانی ارائه نکرده است. با توجه به تمام مولفه‌های ترسناکی که در مورد تمام‌رهبران کنونی چین وجود دارد، احتیاط هم توصیفی از رویکرد آنهاست. شرایط داخلی چین از نظر اقتصادی پرچالش است و نگرانی حزب کمونیسم این است که ممکن است فقط یک شورش بابراندازی فاصله‌داشته باشد. یک اقدام نظامی بزرگ و اشتباه می‌تواند هرچ‌ومرج رقم بزند. بنابراین به گفته کری براون آنها زمانی اقدام می‌کنند که از موفقیت عملیات خود اطمینان داشته باشند.

در یک دهه گذشته چین از اشکال مختلفی از تاکتیک‌های ارباب به‌جز درگیری نظامی استفاده کرده. فعالیت‌هایی که عموماً به فشار «منطقه خاکستری» شناخته می‌شوند، به این معنا که پیروزی در جنگ بدون درگیری مستقیم صورت بگیرد. برخی از تحلیل‌گران آمریکایی معتقدند که هدف چین از پای درآوردن تایوان و تشویق مردم این جزیره به این نتیجه‌گیری است که بهترین و شاید تنها گزینه آنها یکپارچه‌سازی تایوان با سرزمین اصلی باشد؛ اقدامی که به حزب کمونیسم چین این امکان را می‌دهد تا بدون اعمال زور تایوان را به چین الحاق کند.

در سال ۲۰۱۶، چین یکی از کانال‌های بانفوذ ارتباطاتی بین دو سرزمین را تعلیق کرد، گردشگری به تایوان را محدود کرد و به سازمان‌های مسافرتی بین‌المللی فشار آورد تا تایوان را در فهرست استان‌های چین قرار دهند. تایوان گزارش داده است که هکرهای چینی هر روز سازمان‌های دولتی تایوانی را مورد هزاران حمله سایبری قرار می‌دهند. چین همچنین کشورهای را که با تایوان رابطه دارند تهدید کرده است: در سال ۲۰۲۱، پکن تجارت خود با لیتوانی را به‌دلیل بازگشایی دفتر نمایندگی تایوان در پایتخت این کشور قطع کرد. پس از سخنرانی لی در روز ملی تایوان در اکتبر ۲۰۲۴، چین رزمایش دریایی و مانورهای جنگی را در نزدیکی تنگه تایوان انجام داد که به‌مثابه هشدارهای جدی علیه «اقدامات جدایی‌طلبانه نیروهای استقلال تایوان» بود. در این میان نگرانی تحلیل‌گران امنیتی ایالات متحده این است که قابلیت‌های روزافزون نظامی و قاطعیت چین و همچنین وخامت روابطی می‌تواند منجر به رویارویی چین و آمریکا شود. ارتش چین روز به روز مدرن‌تر می‌شود و همچنان بر تایوان متمرکز مانده است. چین استفاده از زور را برای رسیدن به یکپارچه‌سازی متمرکز کرده است و ایالات متحده هم احتمال دفاع از تایوان در صورت حمله چین را رد نکرده است.

برخی معتقدند که ۲۰۴۹ سال مهمی است: صدمین سال جمهوری خلق چین و شی تأکید کرده که یکپارچه‌سازی با تایوان برای دستیابی به آنچه «روای چینی» می‌خواند، امری ضروری است و در آن زمان است که چین قدرت بزرگ خود را بازبازی خواهد کرد. به گفته برخی از تحلیل‌گران حمله روسیه به اوکراین در سال ۲۰۲۲ می‌تواند جسارتی به پکن برای حمله‌ای مشابه داده باشد. برخی دیگر نیز می‌گویند که چین ممکن است با مشاهده چالش‌های روسیه احتیاط بیشتری اتخاذ کند. آمریکا تا اینجاسیاست دویپهلویی را در قبال آن به کار گرفته است. واشنگتن از اواخر دهه ۷۰ میلادی، پکن کمونیست را به عنوان تنها دولت مشروع چین به رسمیت شناخت. اما در این حال روابط غیررسمی خود با تایوان را حفظ کرده و به‌عنوان محافظ‌تایپه شناخته می‌شود.

شرق آسیا

یاسمن طاهریان
خبرنگار گروه بین‌الملل

سربازان چینی در حال آماده شدن برای جنگ؛ این تصویری است که پکن به جهان مخابره می‌کند. در هر مانور نظامی، دایره محاصره تایوان تنگ‌تر و تنگ‌تر می‌شود. هدف چین مشخص است: به‌دست آوردن کنترل تایوان. از سوی دیگر گزارش‌ها نشان می‌دهند که ایالات متحده حضور نظامی خود در منطقه هندوپاسیفیک را افزایش داده و حتی رزمایش‌هایی را مبنی بر غرق کردن کشتی‌های چینی انجام داده است. چرا آمریکا و چین، این دو ابر قدرت جهانی بر تایوان متمرکز شده‌اند؟ تایوان چه مزیتی برای چین و آمریکا دارد؟ مردم تایوان چه می‌خواهند؟

این موقعیت مکانی تایوان است که آن را به نقطه اشتعال ژئوپلیتیکی تبدیل کرده. جمعیت تایوان حدوداً ۲۳ میلیون نفر است و جزیره اصلی آن فقط ۱۳۰ کیلومتر با سرزمین اصلی چین فاصله دارد. جزایر کوچک اطراف تایوان نیز تحت کنترل تایپه قرار دارند. به گزارش دویچه‌وله، تصاویر ویدئویی اخیریه که ارتش آزادی‌بخش چین منتشر کرده در واقع نشان می‌دهد که بر هدف خود برای تصرف تایوان مصمم است. چین، تایپه را بخشی از قلمرو خود می‌داند و برای پس گرفتن آن در صورت لزوم از زور استفاده خواهد کرد.

▼ جدایی‌ناپه از چین

در دهه ۴۰ میلادی درگیری میان کمونیست‌ها و ملی‌گرایان در چین جنگ داخلی را رقم زد. کمونیست‌ها پیروز شدند و کنترل سرزمین اصلی چین را به‌دست گرفتند. ملی‌گرایان هم به تایوان گریختند. در واقع، از سال ۱۹۴۹ از زمانی که چیانگ کای‌شک به تایوان فرار کرد و حزب کومینتانگ را تشکیل داد، رهبران چینی تهدیدهای خود را برای بازپس‌گیری این جزیره بی‌وقفه ادامه داده‌اند. در ابتدا این امری واقع‌بینانه به‌نظر نمی‌رسید چون چین قدرت جنگی چندانی نداشت. به گزارش اکونومیست، در سال ۱۹۷۸، زمانی که چین تصمیم گرفت تا اقتصاد خود را باز کند و اصلاحاتی را انجام دهد، تایوانی‌ها سرمایه‌گذاری‌های خود را در چین آغاز کردند: در نتیجه این وابستگی‌های اقتصادی بسیاری از تایوانی‌ها به این باور رسیدند که هیچ وقت هیچ جنگی با چین رخ نمی‌دهد. بیشتر تایوانی‌ها همچنان نسبت به این موضوع بی‌تفاوتند. اما حمله روسیه به اوکراین و حتی رزمایش‌های نظامی اخیر چین در تنگه تایوان برخی‌ها را متقاعد کرده که وقوع ره‌گونه درگیری محتمل است.

در چند سال گذشته، مجموعه‌ای از مقامات عالی‌رتبه اعلام کرده‌اند که چین تا سال ۲۰۲۷، به تایوان حمله خواهد کرد. به گزارش مجله تایم دو سال پیش جوزف وو، وزیر وقت خارجه تایوان و دو سال قبل‌تر از آن مارک میلی، رئیس وقت ستاد مشترک ارتش آمریکا و امسال پیت هگست، وزیر دفاع آمریکا نیز همین دیدگاه را مطرح کرده‌اند.

کری براون، استاد مطالعات چین و مدیر موسسه لوچین در کینگز کالج لندن در مجله تایم می‌نویسد با توجه به هشدارهای متعدد شاید تاریخ ۲۰۲۷ نزدیک به قطعیت باشد اما دلایل بسیاری مبنی بر عملی نشدن آن وجود دارد: از جمله واقعیت نگران‌کننده‌ای که چین می‌تواند به خواسته‌های خود در تایوان حتی بدون شلیک یک گلوله برسد. گمانه‌زنی‌ها درباره سال ۲۰۲۷ را می‌توان از دیدگاه افرادی که آن‌ها را بیان می‌کنند و انگیزه‌هایشان نگاه کرد. تایوانی‌ها نیاز دارند که احساس حمایت و محافظت داشته باشند بنابراین قابل درک است که می‌خواهند جهان این تهدیدها را جدی بگیرد. صحبت از حمله قریب‌الوقوع به تایوان نقطه‌نظر اعتراضی خوبی برای بقیه کشور‌های جهان است تا پشت آمریکا بایستند و پیش از آنکه چین اقدامی بکند با آن روبه‌رو شوند.

از سوی دیگر چینی‌ها عمدتاً ساکت مانده‌اند. شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین به‌خودی‌خود صحبت‌های بسیاری درباره

